

Wat is onze rol in de verspreiding van het evangelie wereldwijd?

Zien waarheen de wind waait

David Zac Niringiye

Vertaling:
Elsa van Wessel-
van den End

thema artikel

De Oegandese kerkleider Dr. David Zac Niringiye kijkt in dit artikel kritisch naar de huidige zendingspraktijk. Is zending niet Gods werk?, zo vraagt hij. Als dat zo is, dan moeten we goed opletten wat Hij aan het doen is in de wereld. Alleen als we zien waarheen de Geest van God waait, kunnen we ontdekken wat onze eigen rol in deze beweging van Gods overvloedige genade is.

De huidige evangelische zendingspraktijk wordt beheerst door de opvatting dat de verspreiding van het Goede Nieuws ónze zaak is en van óns afhangt. Dat idee gaat zo ver dat we zelfs strategieën ontwikkelen om 'de taak te voltooien'. Het is moeilijk om na te gaan hoe we hierbij gekomen zijn. Ik vraag me af of het te maken heeft met de bijbelgedeelten waarop we onze zendingsmodellen hebben gebaseerd of de manier waarop we de Bijbel lezen. Of heeft het te maken met de cultuur en de sociaaleconomische en politieke context van Europa en Noord-Amerika, de bakermat van de moderne zendingsbeweging? Ongetwijfeld spelen al deze factoren een rol in onze huidige opvattingen. We moeten ook erkennen dat onze huidige zendingsmodellen – *mission paradigms* – ontoereikend zijn in het bepalen van onze rol in de zending. We moeten onze modellen veranderen – *shift paradigms*.

Van 'zenden' naar 'uitnodigen'

Bij het in kaart brengen van onze plaats in de zending, is het vertrekpunt cruciaal. Het traditionele vertrekpunt bestaat uit één of enkele van de vier gedeelten waarin Jezus de zendingsopdracht geeft, de zogenaamde *Great Commission*: Matteüs 28:18-20, Markus 16:15-18, de versie van Lukas in Lukas 24:46-49 en Handelingen 1:7-8 en de versie van Johannes in Johannes 20:21-23. Het is zelfs mogelijk om de verschillende christelijke zendingstradities terug te voeren op de verschillende versies van de *Great Commission*. Het evangelisch-protestantse paradigma is bijvoorbeeld gebaseerd op Matteüs 28, die van de charismatische beweging op Markus 16 en die van missiologen op Lukas 24 en Handelingen 1.

Een blinde vlek in de *Great Commission*' paradigm is de beperkte rol die we geven aan Gods regering

en soevereiniteit in ons leven en onze bediening. De evangelisch-protestantse voorliefde voor Mattheüs 28 is ongetwijfeld een gevolg van de Europese en Noord-Amerikaanse herkomst van de moderne evangelische zendingsbeweging. Verschillende missiologen, met name Samuel Escobar en Andrew Walls, hebben gewezen op het verband tussen een bepaald rijkgebied en de motivatie voor zending in de afgelopen twee eeuwen – met een verwijzing naar de Pax Romana en de Pax Britanica. Ik denk dat we nu het ‘Pax Dollar’ paradigma moeten toevoegen om de opkomst van een economisch rijk te erkennen. De context waarin we leven kleurt de bril waarmee we de Bijbel lezen. Het is belangrijk om dat toe te geven en daarover na te denken.

De uitnodiging centraal

Als we de evangeliën herlezen met in ons achterhoofd de zojuist geschetste context, dan moeten we tot de conclusie komen dat we het zogenaamde ‘gaan-paradigma’ met zijn overwinnende en triomfantelijke ondertoon, opnieuw moeten doordenken. Ik wil voorstellen dat we niet langer de ‘*Great Commission*’ die aan het einde van de evangeliën staat als startpunt nemen, maar dat we starten bij het begin van de evangeliën: met de uitnodiging – de *invitation* – van Jezus aan zijn discipelen.

Laten we eens stilstaan bij de eerste uitnodiging van Jezus aan Simon Petrus in Lukas 5:1-11. Na een teleurstellende nacht waren ze nu aan het werk bij het meer van Galilea. Simon moet, net als de anderen, aandachtig geluisterd hebben naar Jezus, die preekte over het Koninkrijk van God waarin de uitdaging “kom tot inkeer en hecht geloof aan dit goede nieuws” de sleutel was om het Koninkrijk binnen te gaan en er deel aan te krijgen (zie ook Markus 1:14-16).

Hét beslissende moment voor Simon Petrus was echter de geweldige visvangst die volgde op het bevel van Jezus. Het was een nieuwe ontmoeting met zichzelf: een onwaardige zondaar. Gevolgd door de uitnodiging van Jezus “Kom, volg mij! Ik zal van jullie vissers van mensen maken” (Markus 1:17). Vanaf dat moment zou hun leven gevormd worden naar (het voorbeeld van) het leven van hun leermeester-Messias. De discipelen worden geroepen om te volgen: “Kom, volg mij! En ik zal van jullie vissers van mensen maken.” Door Hem te volgen, zouden ze vissers van mensen worden. Net als de rest van zijn collega’s liet Simon alles achter en volgde Hem. Zijn hele leven zou vanaf nu gevormd worden door de opdracht van het Koninkrijk van Jezus. Wat een geweldige uitnodiging – om mee te mogen werken aan het tot stand komen van Gods Koninkrijk!

Het is verbazingwekkend om te zien hoe centraal de uitnodiging om ‘te komen’ staat in de evangeliën. Ik zou daarom tot een *paradigm shift* willen oproepen – een *shift* van de *Great Commission* naar de *Great Invitation*; van de gerichtheid op ‘het maken van discipelen’ tot ‘het zijn van discipelen.’

Het ‘waaïen van Gods Wind’

Hoe volvoert God Zijn plan om alles onder de autoriteit van Christus te brengen? Om die vraag te kunnen beantwoorden moeten we ons afvragen: Hoe heeft Jezus, toen Hij op aarde was en na Zijn hemelvaart, Gods opdracht vervuld? Hoe heeft het evangelie zich verspreid van tot aan de uiteinden van de aarde? Het antwoord is overduidelijk: door Zijn Geest! Let op de woorden van Jezus tot Zijn discipelen: “Maar wanneer de heilige Geest over jullie komt, zullen jullie kracht ontvangen en van mij getuigen...” (Hand. 1:8).

Maar, hoe werkt de heilige Geest dan? We vinden een aanwijzing in het antwoord van Jezus aan Nicodemus: “De wind waait waarheen hij wil; je hoort zijn geluid, maar je weet niet waar hij vandaan komt en waar hij heen gaat. Zo is het ook met iedereen die uit de Geest geboren is” (Joh. 3:8).

Zending is het werk van de heilige Geest. Het is onze taak om ons te vestigen dáár ‘waar de wind waait’; zendingsstrategieën zouden gericht moeten zijn op het luisteren naar God en naar wat Hij aan het doen is. Ik denk dat de verspreiding van het evangelie geremd wordt doordat we meer gericht zijn op óns verhaal en ónze strategieën om het evangelie te delen in een andere context, dan op het ontdekken van de werking van de heilige Geest. We kunnen moeilijk luisteren. Dit kan ook een teken zijn van ons gebrek aan geloof in de heilige Geest. We moeten onze rol in Gods opdracht zien als een zoektocht naar wat God aan het doen is; waarheen de wind waait.

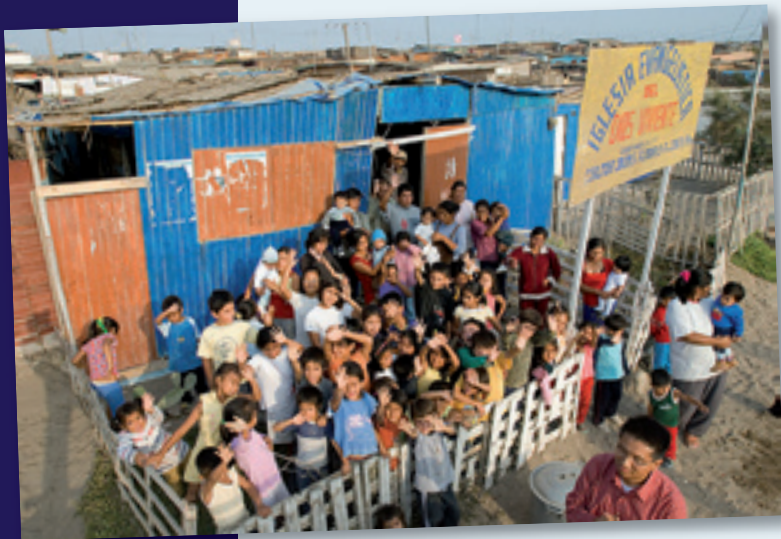
Een veranderingsproces

Het verhaal van Petrus en Cornelius in Handelingen 10 en 11 is ook een voorbeeld van ‘het waaïen van de wind’ en dan wel op een paar van de meest onwaarschijnlijke plaatsen en manieren, in ieder geval vanuit Petrus bezien. De beschrijving begint met een verbazingwekkende bevestiging dat God de gebeden van Cornelius had gehoord en dat Hij nu in zijn leven ingrijpt. Voor elke Jood was dit abnormaal. Als heiden, werd Cornelius als een ‘outsider’ beschouwd (vgl. Efeze 2:12). Het is treffend dat Cornelius duidelijk een visioen zag, het als zodanig herkende en onmiddellijk in gehoorzaamheid handelde. Petrus daarentegen had meerdere verschijningen nodig voor hij overtuigd was dat hij aan de oproep in het visioen moest gehoorzamen.

Als je de ontmoeting van Cornelius met God en die van Petrus met God met elkaar vergelijkt en daarbij ook Petrus’ reactie bestudeert, dan is het duidelijk dat het zelfs voor Petrus een heel proces was om te leren hoe God werkt: door Zijn Geest. Het is veelzeggend dat Cornelius degene is die Petrus uitnodigt – een uitnodiging vanuit de heidenen, onder wie God aan het werk is.

Zending
is een reis
waarop we
ontdekken
wat God aan
het doen is

We zijn
 armer
 zonder
 de ander,
 samen zijn
 we rijker

Is het mogelijk dat wij, net als Petrus, theologische of andere denkbeelden en tradities koesteren die ons verhinderen om ons, in de kracht van God, in te zetten in onbekende gebieden? Het joodse standpunt dat heidenen als outsiders bestempelde kan vergeleken worden met het christelijke standpunt ten aanzien van aanhangers van andere godsdiensten, in het bijzonder moslims, boeddhisten en hindoes. Ik vraag me af wat God aan het doen is en hoe Hij onder hen aan het werk kan zijn, zelfs als wij hen zien als outsiders. We moeten er voortdurend aan herinnerd worden dat niemand buiten het bereik van de soevereine God valt!

Bij zending gaat het dus niet in de eerste plaats om wat wij doen. Zending is een proces van verandering – “Kom, volg mij! En ik zal maken dat jullie...”. Zending is een reis waarop we ontdekken wat God aan het doen is. Een reis waarop we God ervaren op onbekende plaatsen en Hem leren kennen op nieuwe manieren die onze comfortabele grenzen doorbreken. Als we op weg gaan zullen we telkens weer met Gods overvloedige genade in aanraking komen.

Gods overvloedige genade

Een andere hindernis voor de voortgang van het Evangelie wordt gevormd door het concept van de zogenaamde ‘zendinggrenzen’ waarbij sommige gebieden worden bestempeld als onbereikt en andere als bereikt. Voortbouwend op dit idee worden kerken

in twee groepen verdeeld; sommige worden gezien als ‘zendende’ en andere als ‘ontvangende’ kerken. Dit idee is niet alleen gestoeld op een ondeugdelijke theologische visie op de kerk, het weerspiegelt ook een beperkt begrip van de aard van het evangelie. Kerken zenden niet; kerken bestaan uit Gods gezonden mensen. Niet alleen is elke plaats waar wij leven zendingsgebied, we zijn zélf ook zendingsgebied waar God werkt. We zijn allemaal afhankelijk van Gods overvloedige genade.

De kerk is een gemeenschap ontstaan uit Gods genade, een teken van het koninkrijk van God. De rijkdom van Gods genade wordt in de kerk weerspiegeld in de veelheid van de gaven van de Geest. De kerk is slechts een rentmeester van Gods genade en dat geldt ook voor elke individuele christen (2 Kor. 9:8-11). Zending kan daarom getypeerd worden als het stromen van Gods genade (vrijgevigheid). De kerk, als een gemeenschap ontstaan uit Gods genade, leeft vanuit de stroom van Gods rijke genade. In zending wordt zichtbaar en tastbaar dat genade het kloppende hart van de kerk is.

In deze stroom van Gods genade kan *partnership* - samenwerking - niet gezien worden als slechts een zendingsstrategie of een optie die alleen is weggelegd voor degenen met goede internationale contacten. Samenwerking is inherent aan een levende kerk; het is de stroom van genade die haar doortrekt en overstroomt naar buiten toe.

Samen zijn we rijker

Wereldwijde samenwerking in de zending is daarom het werk van de Geest. De Bijbel typeert dit als gemeenschap in de heilige Geest. *Partnership* zonder die gemeenschap in de heilige Geest verwordt tot een zakelijke samenwerking die gereguleerd wordt door contracten.

Het is de stroom van genade die de prediking van het evangelie mogelijk maakt. Crossculturele zending is altijd het gevolg geweest van een uitwisseling van talenten en hulpbronnen. Deze stroom beweegt zich heen en weer tussen plaatsen waar dan ook ter wereld, overal waar de heilige Geest aan het werk is, want elke plaats ter wereld kent zowel overvloed als gebrek.

Elke gemeenschap ontstaan uit genade ontvangt en deelt weer uit (vrijgevigheid en wederkerigheid). We hebben elkaar nodig. We zijn armer zonder de ander; samen zijn we rijker, in elk opzicht. Zending maakt het mogelijk om ongelijke verhoudingen te herstellen, om barrières tussen Noord en Zuid te slechten en om door nederige en liefdevolle samenwerking samen de genadegaven te ontvangen en te gebruiken. Dan wordt zending een wereldwijde beweging van gaven en middelen.

Dit is een ingekorte versie van het artikel ‘Finding our place in God’. Met toestemming overgenomen uit *Connections*, december 2006

